

ՆԱԽԱՏՈՒԻԼ՝ ԱՅՈՒ, ՆԱԽԱՏԵԼ ՈԶ՝ ԵՐԲԵՔ

«Երանի՜ ձեզի, երբ նախատես
ու հալածեն ձեզ եւ իմ պատճառովս
ձեր մասին ամէն տեսակ չար խօսք
ըսեն՝ ստուգեամք: Յնժացէք եւ
ուրախացէք որովհետեւ շատ է ձեր
վարձը երկնքի մէջ, քանի որ
այսպէս հալածեցին մարգարէները,
որոնք ձեզ մէջ առաջ էին»:

Մատթ. Ե 11-12

Վերջին այս երանին պսակը ըլլալով
նախորդներուն կը հանդիսանայ ամենէն
մարդկային, ամենէն քնակաւն եւ
հաւատաւոր քրիստոնեային անհրա-
ժեշտօրէն ամենէն զօրացուցիչ, կենսատրիչ
ու մերշնչիչ երանին: Մարդկային
ընկերութիւնը շատ հին ժամանակներէն
սկսեալ, իր մէջ ունեցած է գաղափարակիր
ռահվիրաներ, առաջնորդներ, նշարտու-
թեան հետեւորդներ, որոնք գրեթէ միշտ
ենթակայ եղած են ծաղրանքի, հեզմանքի,
այլեւ նախատիճքի ու հալածանքի:
Հեզմանք, նախատիճքն ու հալածանքը
ուղեկիցները եղած են ու ե՛ն մարդկային
կեանքին: Սակայն չէր պատահած մէկը որ
երանի տար այդպիսիներուն: Ինչպէ՞ս
երանել մէկը որ նմաններուն կողմէ
կ'ենթարկուի նախատիճքի, հալածանքի,
այլեւ բամբասանքի, չէ որ ատով ան կը
ստանայ իր պատիժը ...:

Նախատիճքն ու հալածանքը
արդիւմէն են սիրոյ պակասին, ռիսին,
քիմիայնորութեան եւ աստուածային
նշարտութեան անգիտութեան:
Մարդկային չափանիշով դիտած
նախատիճքը, հալածանքն ու բամբասանքը
վիրաւորանք են ենթակային: Նախատել
մէկը կը նշանակէ արհամարհել զինք-
ահա մարդկային հասկացողութեամբ
նախատիճքն ու հալածանքը: Արդարու-
թեան, նշարտութեան զգացումէ գուրկ

մարդիկն են, որոնք այսպէս կը մտածեն
ու կը գործեն:

Աստուածորդին ըստ Եւրթեան գիտակ
մարդու մերաշխարհի կեանքին ու
ապրելակերպին նոր ձեւ ու գոյն կու տայ:
Կեանքը, գոր կ'ապրի մարդ լի է նեղութեամբ,
տառապանքով առթուած նոյն ինքն կեանքէն
եւ շրջապատի մարդոցմէ: Մարդիկ
իրենցմով կը կշռեն ու կը չափեն աշխարհը:
Ամեն ինչ իրենց մերաշխարհի
զգացումներուն մերդաշնակ պէտք է ըլլայ:
Մարդուն մէջ եւր այնքան զօրաւոր է որ
այդ եւ-էն դուրս ուրիշ բան չի տեսներ,
չ'ուզեր տեսնել, հետեւաբար շրջապատի
մարդը իր կեանքը պէտք է մերդաշնակէ իր
մտանքին կեանքին հետ, այլապէս
բամբասանքի, չարախօսութեան եւ ինչու
չէ նաեւ հալածանքի ու նախատիճքի կրնայ
ենթարկուի: Նոյնն է պարագան մարդկային
ընկերութեան համար: Ընկերութիւնը իրբեւ
անհատներու հաւաքականութիւն
հաստատուած է փոխադարձ շահերու,
պարտաւորութեանց ու պարտականութեանց
վրայ: Թերացումը ռեւէ մէկուն կրնայ
պատճառ ըլլալ այդ ընկերութեան
հանդուսին, կործանումին:

Մարդ անհատը այն ատեն կը
մեծնայ երբ մէկդի դրած իր եւ-ը, կ'ապրի
աստուածահաճ կեանքի, իր կեանքով կը
հանդիսանայ քարգմանը աստուածային
նշարտութեանց եւ որով իր կեանքը կը

վերածել բերրի այն հողին, որում մեջ ինկող սերմը - Աստուծոյ խօսքը - կուտայ «ընդ միոյ քրիստոնեայն, ընդ միոյ վաթսուսն եւ ընդ միոյ հարիւր»։ Իրաւ քրիստոնեան իր կեանքը կը մերդաշնակէ աւետարանական ուսուցման հետ։ Աստուածորդին ըսաւ. «Եւ եմ ճշմարտութիւն եւ կեանք, ով որ ինծի հետեւի եւ զիս ընդունի քրիստի չկորսուի»։ Աստուածային ուսուցումներով պարարտացած հոգիները իրենց շրջապատին, ընկերութեան մէջ մէկ փարոսներ են. անվայն հերոսներ են ու ճշմարտութեան անկաշառ ճարտգիւններ։

Կեանքի դառն իրականութիւն է հաստատութիւնը այն իրողութեան թէ մարդիկ, մանաւանդ անոնք որոնք խորքով չեն ապրիր քրիստոնեական կեանք, իրենցմէ հեռու կը վանեն ճշմարտութիւնը, աւելի կ'արհամարհեն, կը բարբառեն ու մոյմիսկ կը հալածեն ճշմարտութեամբ, վաւերական ճշմարտութեամբ իրենց կեանքը վարողները։ Քրիստոսի սիրով ու հաւատով հոգիները միայն կ'ապրին գոհագործութեամբ լեցուն կեանք, որում համար ալ գրեթէ միշտ ենթակայ կ'ըլլան մախատիմքի ու հալածանքի։ Աստուածորդին գիտէր արդէն ու անոր համար կ'ըսէ մի տրամիջ ասոր համար այլ ուրախացէ՛ք, որովհետեւ մարդիկ դարեւնով հալածեն ու մախատեն են ճշմարտութեան, աստուածապաշտութեան հետամուտ մարդիկ, մարգարէներ եւ արդարներ։ Արդարեւ Քրիստոսով պայծառացած հոգիներում համար հալածանքը պատիւ է ու փառաւորութեան ճամբան. չէ որ ինք ալ հալածուեցաւ մարդկութեան փրկութեան համար։ Քրիստոսի սիրոյ հուրով վառուած հոգիներում համար հալածանքը գեղեցկագոյն առիթ է ճշմարիտ վկայութեան։ Աստուածային հաւատով ու յոյսով լիցճաւորուած մարդոց համար մախատիմն ու հալածանքը գրգռ ու

մղիչ ոյժ են առաւելագոյն ճիգով Քրիստոսանման կեանք ապրելու։ Հալածանքն ու մախատիմը, որոնք հաւատով տկարներում համար կրնան խոչընդոտ ըլլալ միմէջեւ վաւերական հաւատացեալին համար անոնք առաւել բարձրացման սանդուխ կը ծառայեն։ Համբերութեամբ ճշմարտութեան սիրոյն հալածանքի ենթարկուողը կը զօրացնէ իր կամքը, յարատեւելու իր ճիգը. ու վստահաբար, այդ յարաբերութիւնը զինք կ'առաջնորդէ յաջողութեան եւ կեանքի դժուարութիւններու նուաճման։ Առանց Գողգոթայի չկայ կեանք, առանց խաչի չկայ յարութիւն եւ առանց տառապանքի չկայ հոգեկան երջանկութիւն։

Դարերով մարդիկ ոչ միայն չեն սիրած ճշմարտութիւնն ու ճշմարտախօսութիւնը, այլեւ հալածած ու մախատած են ճշմարտախօսն ու արդարը։ Բամբասանքը, չարախօսութիւնը դարերով զենքը եղած են ու ե՛ն հաւատով տկարներում, յոյսով ու սիրով վստահներում, այլ խօսքով «խաւարի որդիներ»ում։ Խղճալի են անոնք, որոնք այսպէս տկարամիտ են ու դիւրափոփոխ եւ երանելի՜ անոնք, որոնք ճշմարտութեան սիրոյն կը հալածուին։

Հալածուիլ գերագոյն ճշմարտութեան սիրոյն առաքիմութիւն է եւ կ'ենթադրէ հաւատարմութիւն իր դաւանած գաղափարներում։ Այս հաւատարմութեան գեղեցկագոյն օրինակները տուին առաջին դարու քրիստոնեաներ ու եկեղեցւոյ հայրեր։ Յիշենք Պօղոս Կարպոս Ջմիւռնացի հայրապետը, որ դահիճներում առջեւ կեցած կ'աղօթէր իր Փրկչին, որ զինք արժանի ընէր արեամբ մահատակութեան։

Հալածանքի ենթարկուիլ, մախատուիլ ու ամբաստանուիլ վիճակներ են, ուր կը դրսևորուի ենթակային իսկական հաւատքը կնճռած Քրիստոսի հանդէպ ունեցած հաւատարմութեան կնիքով։ Հալածանքի այս ուղին եղած է ճանապարհը մահեւ հիւս

դարերու աստուածային ճշմարտութեանց ախոյեաններուն:

Հալածանքի, մախատիւնքի ու ամբաստանութեան ենթարկուիլ կը նշանակէ մահու պատուակից ըլլալ Քրիստոսի եւ մահու առաջնորդ անոնց, որոնք իրենց պիտի հետեւին: Դարերով մարդիկ, ճշմարտութեան հետամուտ աստուածավախ մարդիկ, մախատուած ու հալածուած են, սակայն երբեք չեն տրուած իրենց կոչումին ու առաքելութեան մէջ: Անոնց համար կեանքի իմաստն ու արժէքը չհալածուելուն, չմախատուելուն մէջ չէր, այլ հալածուելով, մախատուելով քայց երբեք չյուսահատուելուն մէջն էր: Այս իմաստով իսկապէս երանելի են անոնք որոնք Քրիստոսի սիրոյն կը մախատուին ու կը հալածուին, եւ ամէն տեսակ չարախօսութեանց ենթակայ կ'ըլլան, որովհետեւ անոնց վարձքը շատ պիտի ըլլալ երկնքի մէջ: Պօղոս Առաքեալ Տիմոթէոս իր սիրելի աշակերտին կը թելադրէ ճշմարիտ աստուածապաշտութեան կեանք, որովհետեւ այդ քանի համար իսկ – աստուածապաշտ կեանք – կը տփնիմք ու մախատիւնք կը կրենք, առանց սակայն յուսահատութեան եւ կամ հաւատքի տկարութեան:

Հաւատով զօրացած հոգիներուն համար հալածանքը դեղ է ու բալասան, որով կը բուժէ իր մարդկային տկարութիւնները: Հաւատքի, յոյսի ու սիրոյ յաւերժ ախոյեանները՝ սուրբերը կը հանդիսանան մեծագոյն օրհնակները այս վերջին գոհար երանիին: Քրիստոսի սիրով վառուած հոգիներուն համար մեղութիւնը, հալածանքը, սովը կամ այլ վտանգները քաւարար չեն զիրենք հեռացնելու Քրիստոսէն ու Քրիստոսայայտ ճշմարտութիւններէն:

Հալածանքն ու մախատիւնքը կարծէք միշտ ուղեկից եղած են բոլոր անոնց որոնք եղած են հոգիով աղֆատ, սգաւոր, հեզ, արդարութեան փաղցն ու ծարաւը ունեցող, ռդարմած, սրտով սուրբ, խաղարարար ու հալածուող ու մախատող: Երանի անոնց որոնք կենդանի հաղորդակցութեամբ կապուած են աստուածային հոգիին հետ, որովհետեւ անոնց վարձատրութիւնը Աստուծոյ մշտատեւ մերկայութիւնն է: Ան որ ակամջ ունի թող լսէ:

ՍԵՊՈՒՀ Ծ. ՎՐԴ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ